

Vlaams
Parlement

stuk **1065** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 4 april 2011 (2010-2011)

Voorstel van resolutie

van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Bart Martens,
de dames Tine Eerlingen, Karin Brouwers en Michèle Hostekint
en de heer Lode Ceyssens

betreffende de conceptnota Onroerend Erfgoed

TOELICHTING

In de vorige regeerperiode werd reeds het initiatief genomen om te komen tot een overkoepelend decreet voor het onroerend erfgoed maar die oefening werd niet afgerond. In het huidige regeerakkoord 2009-2014 engageerde de Vlaamse Regering zich er onder meer toe om een “nieuw decreet onroerend erfgoed te maken, waarin het Verdrag van Malta volledig tot zijn recht komt, en de versnippering binnen het domein onroerend erfgoed radicaal tegengegaan wordt”.

Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, die Onroerend Erfgoed onder zijn hoede heeft, heeft als gevolg van de afspraken in het regeerakkoord en de beleidsnota Onroerend Erfgoed een conceptnota Onroerend Erfgoed uitgewerkt, die bij het Vlaams Parlement werd ingediend (*Parl. St. VI. Parl. 2009-2010, nr. 818/1*).

De conceptnota inventariseert de knelpunten en uitdagingen waar het beleidsveld Onroerend Erfgoed vandaag mee te maken heeft. Het is daarmee zijn ambitie om de krachtlijnen van het Onroerenderfgoeddecreet op voorhand duidelijk te maken aan alle betrokken partijen. De conceptnota laat ruimte voor discussie.

Het onroerend erfgoed bewaren voor het nageslacht is uiteraard de belangrijkste taak en opdracht voor de administratie Onroerend Erfgoed. De administratie doet dat op verschillende manieren, namelijk door:

- eigenaars, gebruikers, omwonenden tot en met toevallige voorbijgangers bewust te maken van de waarde van bepaalde elementen uit ons erfgoed (sensibiliseren);
- het bekende erfgoed te inventariseren (inventariseren);
- beschermingsdossiers voor de belangrijkste zaken uit ons erfgoed voor te bereiden (beschermen);
- te volgen hoe er omgegaan wordt met het erfgoed of hoe ontwikkelingen plaatshebben in de buurt van waardevol erfgoed (beheren – adviseren);
- het erfgoed zelf, maar ook de doelmatigheid van het erfgoedbeleid te onderzoeken.

In al die taken zijn de mensen van de administratie niet alleen bewakers van het erfgoed maar ook ambassadeurs van een bepaalde visie op erfgoed. Het draagvlak voor onroerend erfgoed is de voorbije decennia stelselmatig toegenomen. Zaken als de OMD (Open Monumentdag) zorgen steevast voor een ware toeloop van geïnteresseerden. Maar het draagvlak bij eigenaars en gebruikers is uiteraard een meer preciaire kwestie. Die mensen die in de eerste plaats de erfgoedzorgers zouden moeten zijn, de eigenaars, moeten vaak nog overtuigd worden van het belang van het erfgoed in hun beheer. Tegelijkertijd opent dat perspectieven voor de administratie om mensen te overtuigen van het belang en de waarde van het erfgoed om zo een sterk partnerschap met de echte erfgoedbeheerders te kunnen ontwikkelen.

Het Vlaams Parlement heeft zijn rol hier ook ten volle willen spelen. De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed heeft voor de bespreking van de conceptnota verschillende hoorzittingen georganiseerd met mensen uit de sector. Op die manier heeft het Vlaams Parlement een duidelijk beeld gekregen van de belangrijkste aandachtspunten en vragen uit de sector die een vertaling moeten krijgen in het Onroerenderfgoeddecreet.

Met dit voorstel van resolutie willen de ondertekenaars dan ook de aandacht vragen van de Vlaamse Regering voor een aantal zaken die zij in het Onroerenderfgoeddecreet opgenomen willen zien.

Wilfried VANDAELE

Johan SAUWENS

Bart MARTENS

Tine EERLINGEN

Karin BROUWERS

Michèle HOSTEKINT

Lode CEYSSSENS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de conceptnota Onroerend Erfgoed zoals ingediend door Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand;
 - 2° het regeerakkoord 2009-2014;
 - 3° de bepalingen, vastgelegd in de Conventies van Granada, Valletta, Firenze en Faro;
 - 4° de adviezen van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO), Vlabest, Marcus Gerards vzw en de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (KCML);
- gehoord de standpunten, vertolkt door diverse vertegenwoordigers uit de sector tijdens de hoorzittingen die gehouden werden in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed op 8 december 2010, 12 januari 2011 en 26 januari 2011;
- rekening houdend met het grote belang voor het onroerenderfgoedbeleid van een nieuw startmoment onder meer met een vernieuwd instrumentarium;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° aandacht te hebben voor de houding van de ambtenaren van het Vlaamse Gewest in hun contacten en relaties met de erfgoedeigenaars en erfgoedgebruikers. Conform de filosofie van de resolutie ‘Sneller door Beter’ moet er een traject opgestart worden om de ambtenaren nog meer te zien als oplossingsgerichte en proactieve ambassadeurs van het erfgoedbeleid en uitdragers van het belang van het erfgoed;
 - 2° lokale besturen als partners te behandelen in het Vlaamse erfgoedbeleid;
 - 3° bij het invoeren van de Onroerenderfgoedgemeenten duidelijke voorwaarden te koppelen aan de erkenning als Onroerenderfgoedgemeente. Die erkenning moet ook omkeerbaar zijn. Daarnaast moet er ook een mogelijkheid zijn om in beroep te gaan tegen de beslissingen van de erkende Onroerenderfgoedgemeente;
 - 4° onder meer de volgende taken toe te kennen aan een erkende Onroerenderfgoedgemeente:
 - a) het verlenen van machtigingen met betrekking tot beschermd erfgoed die vallen onder de lijst van werken die vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunning;
 - b) het uitvoeren van de onroerenderfgoedtoets;
 - 5° bij het opstellen van het nieuwe Onroerenderfgoeddecreet aandacht te hebben voor een voldoende groot draagvlak voor dat decreet;
 - 6° een Technische Adviescommissie voor het Onroerenderfgoed onder de SARO op te richten;
 - 7° inzake inventarisatie toch te kiezen voor het vaststellen van verschillende inventarissen – minimum voor bouwkundig erfgoed, archeologie en landschap –, die wel geïntegreerd en digitaal ontsloten moeten worden; en de bestaande inventaris bouwkundig erfgoed te actualiseren in samenwerking met de lokale besturen;
 - 8° bij de vaststellingen van de actualisering (niet van de al bestaande inventaris – die is al vastgesteld) van de inventaris een openbaar onderzoek te voeren. Tijdens dat openbaar onderzoek, dat 60 dagen duurt, kunnen enkel feitelijke elementen (fouten, aanvullingen, recentere info enzovoort) worden aangehaald. De technische adviescommissie beantwoordt de inspraakreacties individueel;
 - 9° te onderzoeken of er extra financiële en/of fiscale stimulansen kunnen komen voor gebouwen die op de vastgestelde ‘inventaris onroerend erfgoed van waardevolle gebouwen’ opgenomen zijn;

- 10° prioritair in te zetten op een gedegen onderhoud van het onroerend erfgoed om grotere (renovatie)kosten nadien te kunnen vermijden; daartoe de rol van de Monumentenwacht in het stimuleren van onderhoud bij gebruikers en eigenaars blijvend te waarderen;
- 11° de doorlooptijd van een dossier in te korten en te onderzoeken of een systeem van forfaitaire premies ingevoerd kan worden;
- 12° het huidige instrument van beschermde stads- en dorpsgezichten te behouden en het beschermingsregime dermate te verduidelijken dat de sloop van niet-waardevol erfgoed daarbinnen mogelijk wordt gemaakt;
- 13° een inhaalbeweging te realiseren in het aantal beschermingen. Bescherming blijft het sterkste instrument van het onroerenderfgoedbeleid. Naast een thematische werkwijze moet ook opnieuw geografisch beschermd kunnen worden;
- 14° voor landschappen de mogelijkheid te onderzoeken om de individuele betekening te vervangen door een openbaar onderzoek zoals bij ruimtelijke uitvoeringsplannen; en tussen de voorlopige en de definitieve bescherming voor alle beschermingen decretaal de lokale besturen de mogelijkheid te geven een hoorzitting te organiseren met houders van zakelijke rechten op de onroerende goederen waar de bescherming betrekking op heeft;
- 15° te blijven inzetten op de integratie van onroerend erfgoed in de ruimtelijke ordening, na gelijktijdige afweging met andere sectoren en facetten;
- 16° de technische adviescommissie verplicht advies te laten uitbrengen bij wijzigingen aan of opheffingen van bestaande beschermingen en, passend binnen de aanpak ‘Sneller door Beter’, te onderzoeken of een wijziging of opheffing van bescherming geïntegreerd kan worden in de procedure van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 17° op het vlak van handhaving een sterke pijler bestuurlijke handhaving uit te werken, zoals in de conceptnota van de minister wordt voorgesteld;
- 18° inzake archeologie een grondig onderzoek te doen naar de financiering en de administratieve dossierstromen, gecorreleerd aan de verschillende genoemde oppervlaktegrenzen;
- 19° wat het solidariseren van de archeologiekost betreft, te onderzoeken of de Vlaamse overheid een bijdrage kan leveren aan een eventueel archeologiefonds. Daarnaast ook voldoende financiering uit te trekken voor het syntheseonderzoek, overeenkomstig het Verdrag van Malta;
- 20° bij de afschaffing van de koppelsubsidies het totaal beschikbare bedrag voor de restauratie van onroerend erfgoed niet te laten verminderen.

Wilfried VANDAELE

Johan SAUWENS

Bart MARTENS

Tine EERLINGEN

Karin BROUWERS

Michèle HOSTEKINT

Lode CEYSSSENS